

บทที่ 3

ระเบียบวิธีการศึกษา

ในการศึกษาเรื่องความต้องการของผู้บริโภคต่อผลิตภัณฑ์ปรุงรสลดเกลือโซเดียมสำหรับผู้ที่มีความดันโลหิตสูง ในอำเภอเมืองเชียงใหม่ มีระเบียบวิธีการศึกษาซึ่งประกอบด้วย ขอบเขตเนื้อหา ขอบเขตประชากร ขนาดตัวอย่าง วิธีการคัดเลือกตัวอย่าง ข้อมูล และแหล่งข้อมูล การรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และระยะเวลาในการดำเนินการศึกษา ดังรายละเอียดดังนี้

3.1 ขอบเขตการศึกษา

3.1.1 ขอบเขตเนื้อหา

การศึกษานี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาความต้องการของผู้บริโภคต่อผลิตภัณฑ์ปรุงรสลดเกลือโซเดียมสำหรับผู้ที่มีความดันโลหิตสูง โดยมีขอบเขตในการศึกษาดังนี้

1. ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความต้องการของผู้บริโภคในการออกแบบผลิตภัณฑ์ปรุงรสลดเกลือโซเดียมสำหรับผู้ที่มีความดันโลหิตสูง
2. ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์ปรุงรสลดเกลือโซเดียมสำหรับผู้ที่มีความดันโลหิตสูง

3.1.2 ขอบเขตประชากร

ประชากรในการศึกษานี้ คือ ผู้บริโภคที่มีความดันโลหิตสูง อาศัยอยู่ในอำเภอเมืองเชียงใหม่ จากข้อมูลทางสถิติ ในปี พ.ศ. 2552 ผู้ป่วยความดันโลหิตสูงในอำเภอเมืองเชียงใหม่ จำนวน 102,896 คน แบ่งเป็นชาย จำนวน 41,757 คน และหญิง จำนวน 61,139 คน (กระทรวงสาธารณสุขจังหวัดเชียงใหม่, 2553)

3.1.3 ขนาดตัวอย่างและวิธีการคัดเลือกตัวอย่าง

ในการศึกษาครั้งนี้ได้คัดเลือกขนาดตัวอย่างโดยวิธีไม่อาศัยความน่าจะเป็น (non-probability sampling) โดยการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (purposive sampling)

การคำนวณขนาดตัวอย่าง โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างของ Taro Yamane (สิทธิ์, 2552) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95

วิธีการสุ่มตัวอย่างใช้วิธีของ Taro Yamane ดังสูตร (สิทธิ์, 2552)

$$n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

n = ขนาดตัวอย่าง

N = ขนาดประชากร

e = ค่าความคาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ที่ 95%

$$\begin{aligned} n &= \frac{102,896}{1 + 102,896(0.05)^2} \\ &= 398.45 \text{ คน} \end{aligned}$$

ดังนั้น จึงใช้ขนาดตัวอย่างจำนวน 400 คน ตามสัดส่วนชายต่อหญิงของผู้ที่มีความดันโลหิตสูง ชาย ร้อยละ 40.58 ต่อ หญิง ร้อยละ 59.42 (กระทรวงสาธารณสุข, 2553) ดังตารางที่

3.1

ตารางที่ 3.1 จำนวนประชากร (N=102,896) และกลุ่มตัวอย่าง (n=400)

กลุ่มอายุ	จำนวนประชากร (คน)		จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (คน)	
	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง
น้อยกว่า 35 ปี	1,055	1,144	4	5
35 - 39 ปี	961	1,324	4	5
40 - 44 ปี	1,994	3,461	8	13
45 - 49 ปี	3,818	7,024	15	27
50 - 54 ปี	5,626	9,856	22	38
55 - 59 ปี	5,923	8,978	23	35
60 ปีขึ้นไป	22,380	29,352	87	114
รวม	41,757	61,139	163	237

ที่มา: กระทรวงสาธารณสุขจังหวัดเชียงใหม่, 2553

3.2 วิธีการศึกษา

3.2.1 การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม (questionnaire) โดยสอบถามจากผู้บริโภคที่มีความดันโลหิตสูง ในอำเภอเมืองเชียงใหม่ จำนวน 400 คน ทำการแจกแบบสอบถามไปยังสถานที่ต่างๆ ได้แก่

- คลินิกกานูเมศ จำนวน 100 คน
- โรงพยาบาลหาราชนครเชียงใหม่ (ศูนย์ศรีพัฒน์) จำนวน 80 คน
- โรงพยาบาลเชียงใหม่ราม จำนวน 80 คน
- โรงพยาบาลราชเวช จำนวน 50 คน
- โรงพยาบาลลานนา จำนวน 50 คน
- สวนสุขภาพ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำนวน 40 คน

2. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ข้อมูลที่ได้จากการค้นคว้าข้อมูลจากหนังสือ วารสาร วิทยานิพนธ์ บทความ เอกสารงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง และข้อมูลที่ค้นคว้าผ่านอินเทอร์เน็ต

3.2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล คือ การแบบสอบถาม (questionnaire) ดังแสดงในภาคผนวก ผู้ศึกษาได้มีการจัดทำดังนี้

1. ผู้ศึกษาได้มีการพัฒนาแบบสอบถามโดยการทำการทดสอบแบบสอบถาม โดยทดสอบจำนวน 20 ชุด เพื่อนำมาปรับปรุงให้แบบสอบถามมีประสิทธิภาพ
2. เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง เมื่อปรับปรุงแบบสอบถามแล้วได้ทำเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามกับผู้ที่มีความดันโลหิตสูง อาศัยในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่ จำนวน 400 คน

โดยแบบสอบถามจะแบ่งเป็น 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นแบบเลือกตอบ (check list)

ส่วนที่ 2 ข้อมูลในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ปรุงรสลดเกลือโซเดียม ซึ่งเป็นแบบเลือกตอบ (check list) และเรียงลำดับ (ranking)

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีต่อการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์ปรุงรสลดเกลือโซเดียมของผู้บริโภค ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่าของลิเคอร์ท (likert scale) (กฤษฑล, 2549)

3.2.3 การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้กำหนดขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล ไว้ดังนี้

1. คำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม และคำถามเกี่ยวกับการพัฒนาผลิตภัณฑ์ปรุงรสลดเกลือโซเดียม เป็นคำถามแบบเลือกตอบ (check list) และเรียงลำดับ (ranking) วิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ (frequency) และค่าร้อยละ (percentage) นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย
2. สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลในแบบสอบถาม เกี่ยวกับปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ปรุงรสลดเกลือโซเดียม ซึ่งใช้มาตรฐานประมาณค่าของลิเคิร์ต (likert scale) (กฤษชาติ, 2549) ได้แบ่งเป็น 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด โดยได้กำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ตามวิธีของลิเคิร์ตสเกล ไว้ดังนี้

ระดับที่มีผลต่อการตัดสินใจ	คะแนน
มากที่สุด	5
มาก	4
ปานกลาง	3
น้อย	2
น้อยที่สุด	1

เมื่อนำข้อมูลดังกล่าวมาหาค่าเฉลี่ย จะได้ค่าตั้งแต่ 1.00-5.00 คะแนน ซึ่งมีความหมายแทนระดับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม เกี่ยวกับปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์ปรุงรสลดเกลือโซเดียม โดยกำหนดเกณฑ์ในการแปลความหมายระดับความคิดเห็นดังกล่าวไว้ดังนี้

ค่าคะแนนเฉลี่ย	การแปลผลการตัดสินใจ
4.50 - 5.00	มากที่สุด
3.50 - 4.49	มาก
2.50 - 3.49	ปานกลาง
1.50 - 2.49	น้อย
1.00 - 1.49	น้อยที่สุด

3.3 ระยะเวลาในการศึกษา

ระยะเวลาในการศึกษา เรื่อง ความต้องการของผู้บริโภคต่อผลิตภัณฑ์ปรุงรสลดเกลือโซเดียมสำหรับผู้ที่มีความดันโลหิตสูง ในอำเภอเมืองเชียงใหม่ ใช้เวลาประมาณ 4 เดือน ตั้งแต่เดือนพฤษภาคม พ.ศ.2554 ถึงเดือนสิงหาคม 2554 และใช้เวลาในการเก็บข้อมูลเป็นเวลา 1 เดือน ในช่วงวันที่ 13 มิถุนายน พ.ศ. 2554 ถึงวันที่ 13 กรกฎาคม พ.ศ.2554